Dosarul nr. 4r-3161/23 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-22175217-02-4r-08082023 Judecător Elena UNGUREANU

D E C I Z I E
în numele Legii

06 mai 2025 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător Silvia CECAN,
Judecătorii Denis BĂBĂLĂU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de agentul constatator din cadrul Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Dan NOGAI, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022 din 10 iulie 2023, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. AST 00521 din 18.11.2022, în privința lui **BURCĂ Ion** în temeiul art.177 alin.(4) lit.f) Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 30.11.2022 până la 10.07.2023;
în Curtea de Apel Centru, din 08.09.2023 până la 08.07.2024 (în procedura judecătorului Ghenadie LÎSÎI), din 08.07.2024 până la 06.05.2025 (în procedura judecătorului Vitalie BUDECI).
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând temeinicia Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 18.11.2022, de către agentul constatator al Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Leonid CRISTAL, a fost întocmit, în privința lui BURCĂ Ion, proces-verbal cu privire la contravenție seria/nr. AST 00521, pentru comiterea contravenției prevăzute de art.177 alin.(4) lit.f) Cod contravențional, și anume pentru faptul că:„ membrul comisiei de recepție finală (diriginte de șantier) BURCĂ Ion, în perioada octombrie 2017 a fost semnat recepția obiectivului (replanificarea încăperii izolate cu nr. cadastral 0100119125.04.007 din str. Salcîmilor, 28, mun. Chișinău, în lipsa actelor permisive (certificatul de urbanism pentru proiectare, documentația de proiect, autorizație de construire), fapt ce contravine art.22 alin.(1) lit.b) din Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții și art.3, 4, 6, 12, 13 din Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție”.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție, la 25.11.2022, avocatul DOROFTEI Roman în interesele lui BURCĂ Ion, a înaintat contestație prin care a solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. AST 00521 din 18.11.2022, invocând că agentul constatator eronat a încadrat juridic fapta contravențională, or, a calificat fapta comisă în perioada octombrie 2017, în baza art.177 alin.(4) lit.f) Cod contravențional – norma, care nu era în vigoare la data săvârșirii fapte incriminate.

În susținerea contestației a indicat că agentul constatator nu a prezentat careva probe care ar demonstra vinovăția făptuitorului, iar procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art.443 alin.(1) lit.d), e), g) Cod contravențional.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022 din 10 iulie 2023,* a fost admisă contestația înaintată de către avocatul Roman DOROFTEI în interesele lui BURCĂ Ion.

A fost declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. AST 00521 din 18.11.2022, încheiat de către agentul constatator al Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Leonid CRISTAL, în baza art.177 alin.(4) lit.f) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, agentul constatator din cadrul Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Dan NOGAI a declarat recurs*, *prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022 din 10 iulie 2023 cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, într-un alt complet de judecată.*

În motivarea recursului recurentul a menționat că, Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022 din 10 iulie 2023 este neîntemeiată și urmează a fi casată, or instanța a dat doar o apreciere probelor prezentate la materialele cauzei contravenționale, şi nu a solicitat administrarea suplimentară a unor acte probatorii în cazul constatării lipsei acestora, circumstanțe care ar fi putut fi examinate şi verificate prin prisma argumentelor participanților la proces, ca ulterior să fie emisă o hotărâre motivată, clară şi conform prevederilor legale la caz.

Invocă faptul că potrivit prevederilor pct.2 al Hotărârii Guvernului nr.886 din 01.11.2017, Agenția pentru Supraveghere Tehnică este succesor de drepturi şi obligații al Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase, Inspecției de Stat în Construcții, Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Geodezică, Tehnică şi Regim şi al Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro".

La 18.12.2017 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 1088 cu privire la organizarea şi funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică.

Potrivit prevederilor pct.8 al Hotărârii Guvernului nr.1088 din 18.12.2017 cu privire la organizarea şi funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Agenția realizează funcțiile stabilite de prezentul Regulament în următoarele domenii: siguranța obiectelor industriale periculoase, construcții şi urbanism, supravegherea pieței privind materialele de construcție utilajele/obiectele industriale periculoase, siguranța anti incendiară şi protecția civilă, geodezie şi cartografie, protecția consumatorilor în sfera securității

industriale şi construcţiilor, respectarea condiţiilor de licenţiere conform domeniului aferent.

La fel, în conformitate cu prevederile pct.10 al Hotărârii Guvernului nr.1088 din 18.12.2017, Agenţia este învestită cu următoarele drepturi: să constate contravenţii, să încheie procese-verbale cu privire la contravenţii şi să aplice sancţiuni în conformitate cu Codul contravenţional al Republicii Moldova, să acorde, în bază de contract, în domeniile sale de competenţă, servicii contra plată, conform nomenclatorului serviciilor contra plată, metodologiei de calcul şi cuantumului tarifelor la serviciile prestate, aprobate de către Guvern, să elibereze prescripţii şi să aplice sancţiuni în temeiul procesului-verbal de control, conform prevederilor Legii nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător, să sisteze lucrările de construcţii-montaj în lipsa actelor permisive necesare, cu abateri de la proiect şi de la documentele normative, fără proiect sau cu încălcări ale legislaţiei în construcţii, precum şi cele care sânt executate de persoane neatestate, să sisteze producerea şi livrarea materialelor şi articolelor pentru construcţia căror conformitate nu este evaluată potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 913 din 25 iulie 2016 „Privind aprobarea Reglementării tehnice cu privire la cerinţele minime pentru comercializarea produselor pentru construcţii, să suspende, total sau parţial, activitatea unităţii economice (a unei lucrări separate), să interzică exploatarea clădirilor, a construcţiilor, a unor încăperi separate, a sectoarelor de producţie sau a agregatelor în caz de depistare a încălcărilor reglementărilor de apărare împotriva incendiilor, să suspende, total sau parţial, lucrările de construcţie şi reconstrucţie a obiectivelor dacă s-au constatat abateri de la documentaţia de proiect şi deviz sau dacă nu sânt respectate reglementările de apărare împotriva incendiilor şi cerinţele privind protecţia civilă, să solicite de la instituţiile şi întreprinderile deţinătoare de date cadastrale, geodezice şi cartografice acces gratuit la fondul de date respectiv (baza de date), precum şi acces la monitorizarea activităţii staţiilor permanente şi reţelelor de staţii permanente GNSS (Global NavigationSatelliteSystem) de pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, art.54 al Legii nr.75 din 30.04.2015 cu privire la locuinţe (Autorizaţia de construire (reconstruire) a încăperilor), prevede în mod expres că lucrările de reconstrucţie se efectuează în conformitate cu legislaţia, în baza certificatului de urbanism şi a autorizaţiei de construire.

La fel, art.23 al Legii nr.721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcţii stabileşte principalele obligaţii ale proiectanţilor de construcţii, şi anume: efectuarea lucrărilor de proiectare numai pe baza autorizaţiei obţinute pentru fiecare obiect separat, precizarea, prin proiect, a categoriei de importanţă a construcţiei, asigurarea, prin proiecte şi detalii de execuţie, a nivelului de calitate corespunzător exigenţelor esenţiale, cu respectarea documentelor normative şi a clauzelor contractuale, soluţionarea neconformităţilor şi neconcordanţelor semnalate de către verificatorii de proiecte atestaţi, elaborarea caietelor de sarcini, instrucţiunilor tehnice privind execuţia lucrărilor, exploatarea, întreţinerea şi reparaţiile, precum şi, după caz, a proiectelor de urmărire specială privind comportarea în exploatare a construcţiilor. Documentaţia privind post utilizarea construcţiilor se elaborează numai la solicitarea proprietarului, stabilirea, în proiect, a fazelor

determinante de execuție a lucrărilor, exercitarea supravegherii de autor asupra lucrărilor pe tot parcursul construcției, stabilirea modului de tratare a neconformităților şi defectelor apărute în execuție, din vina proiectantului, precum şi urmărirea aplicării pe șantier a soluțiilor adoptate, participarea la întocmirea cărții tehnice a construcției şi la recepția lucrărilor executate.

Astfel, consideră că, agentul constatator just a aplicat prevederile art.425 Cod contravențional, în care este stipulat, că în calitate de probă se admit elementele de fapt constatate însuși prin procesul verbal cu privire la contravenție**,** fotografiile, toate probele fiind cusute şi sigilate în dosarul contravențional, prezentat în instanță de agentul constatator. Nici o probă nu are valoare prestabilită, urmând a fi cercetate în complex o probă completând pe alta.

Indică recurentul că potrivit prevederilor art.440, alin.(1) Cod contravențional**,** procesul de constatare a faptei contravenționale şi atribuțiile agentului constatator), constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare. Iar art.442, alin.(1) al aceluiași Cod contravențional, procesul-verbal cu privire a contravenție, prevede că procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probele- acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Menționează agentul constatator că, la situația anului 2017, lit.k), alin.(1) Cod contravențional avea următorul conținut: "recepționarea construcției cu încălcarea prevederilor legale sau exploatarea acesteia fără recepție. Prin urmare, sunt lipsite de temei motivele invocate de instanță, la adoptarea hotărârii sale prin care a fost declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție seria AST nr. 00521 din 18 noiembrie 2022 şi încetat procesul contravențional.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art. 447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), Colegiul penal a dispus examinarea

cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge ca fiind tardiv recursul declarat de agentul constatator din cadrul Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Dan NOGAI, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022 din 10 iulie 2023, din considerentele ce succed.

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1), pct.1), lit. a) Cod contravențional, judecând recursul, *instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este tardiv.*

În același context, potrivit art.468 alin.(1) și (2) Cod contravențional, recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale se declară în termen de 15 zile. Recursul se depune în instanța de judecată a cărei hotărâre este atacată. Persoana deținută poate depune recurs și la administrația locului de deținere, care este obligată să-l expedieze imediat instanței de judecată a cărei hotărâre este atacată.

Art.469 alin.(1) Cod contravențional, prevede repunerea în termen a recursului. Recursul declarat cu omiterea termenului prevăzut de lege, dar nu mai târziu de 15 zile de la începutul executării sancțiunii sau perceperii despăgubirii materiale, se consideră depus în termen dacă instanța a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate sau de neinformarea despre adoptarea hotărârii a participantului la proces, care nu a fost prezent la judecarea cauzei, nici la pronunțarea hotărârii asupra ei.

7. În speță, potrivit materialelor cauzei Colegiul constată că, Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022 a fost pronunțată la data de 10 iulie 2023, recursul agentului constatator din cadrul Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Dan NOGAI, fiind înregistrat conform ștampilei de intrare la data de 02 august 2023 (a se vedea f.d.40).

Instanța de recurs menționează faptul că, la data de 13 iunie 2023, agentul constatator a fost prezent în ședința de judecată, iar la aceeași dată instanța a anunțat participanții la proces despre faptul că deliberarea și pronunțarea hotărârii va avea loc pentru data de 10.07.2023, ora 16:55. Respectiv se atestă că agentul constatator a fost în

cunoștință despre data, ora și locul pronunțării Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022.

Respectiv agentul constatator, a cunoscut despre finalizarea cercetării judecătorești și data pronunțarea hotărârii, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată. Cu toate acestea, la data pronunțării hotărârii, agentul constatator nu s-a prezentat la ședință, și nu s-a interesat de soarta cauzei ținând cont de faptul că era în cunoștință de cauză că hotărârea urma să fie pronunțată. Instanța reiterează că părțile au obligația de diligență de a se interesa de soarta cauzelor sale (mutatis mutandis dec. CtEDO Van Harn v. Germania, 2007), iar nerespectarea acestei obligații îi poate lipsi de dreptul de a cere repunerea în termenul de atac.

Astfel, se conchide că contravenientul a cunoscut despre data pronunțării hotărârii integral motivate la care a participat în ședința de judecată din 13 iunie 2023, respectiv cunoștea despre data, ora și locul pronunțării în prezenta cauză a hotărârii primei instanțe. Mai mult, Colegiul reține că, recursul declarat de către agentul constatator din cadrul Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Dan NOGAI, nu a solicitat repunerea în termen, și careva argumente plauzibile în vederea motivării termenului omis, nu au fost invocate Colegiului.

Astfel, se conchide că agentul constatator a cunoscut, sau, în virtutea obligațiilor sale de serviciu, trebuia să cunoască și să se informeze despre statutul dosarului contravențional la care a participat în calitate de agent constatator, precum și despre soluția pronunțată în prezenta cauză prin hotărârea primei instanțe.

Nu există motive legale pentru ca instanța să repună recursul în termen. Nici recurentul nu a invocat motive plauzibile pentru care a depășit termenul de atac al Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022 din 10.07.2023 şi nu a prezentat probe concludente care ar servi drept temei de repunere în termen a recursului, agentul constatator nu a invocat nici un motiv care ar putea fi pus la baza restabilirii termenului de atac. Din materialele cauzei rezultă că, agentul constatator au fost în cunoștință despre faptul că la data de 10 iulie 2023 va avea loc pronunțarea Hotărârii în care a participat în calitate de agent constatator, însă a depus recursul abia la data de 02 august 2023 (a se vedea f.d.40) adică peste termenul de atac de 15 zile, or termenul limită de depunere a recursului a fost data de 25.07.2023.

8. În această ordine de idei, este cert că, depunând cererea de recurs la 02 august 2023 împotriva hotărârii pronunțate la 10 iulie 2023, adică în afara termenului legal, agentul constatator a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titular nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează şi instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

La caz, pertinentă speței este și jurisprudența CtEDO în cauza Avramenco contra Moldovei și Ponomaryov contra Ucrainei, unde Curtea a statuat că participantul la proces, care cunoaște despre faptul desfășurării în privința sa a unui proces judiciar, este obligat de sine stătător să se intereseze de mersul procesului și examinarea cauzei în lipsa acestuia nu va constitui o încălcare a art.6 CEDO.

Din aceste considerente, Colegiul penal va aplica excepția tardivității formulării recursului și-l va constata ca fiind tardiv, or, conform art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Din considerentul dat, Colegiul conchide că, recursul nu se încadrează în termenul legal, fiind depus tardiv, astfel că repunerea recursului în termen, de către instanța de recurs, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CEDO (Ghirea versus Republica Moldova) urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice, cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului - dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal nu se va expune asupra motivelor invocate în recurs, ori, instanța nici nu purcede la examinarea fondului recursului în contextul adoptării soluției de respingere a recursului ca depus peste termen sau inadmisibil și nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel (recurs) nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal.

Astfel, se conchide că, recurentul neîntemeiat a omis termenul pentru declararea recursului împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022 din 10 iulie 2023 și din aceste motive recursul se respinge ca depus peste termen, cu menținerea fără modificări a Hotărârii instanței de fond.

9. În conformitate cu prevederile art. art.473 alin.(1) pct 1), lit.a), 474 Cod contravențional al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca tardiv recursul declarat de agentul constatator din cadrul Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Dan NOGAI, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-7826/2022 din 10 iulie 2023, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. AST 00521 din 18.11.2022, în privința lui BURCĂ Ion în temeiul art.177 alin.(4) lit.f) Cod contravențional, şi se menține fără modificări Hotărârea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Silvia CECAN**

Judecătorii **Denis BĂBĂLĂU**

Vitalie BUDECI